

Universitätsbibliothek Paderborn

Reverendissimi Ac Illustrissimi D.D. Antonii Godeau Episcopi Venciensis Viri Celeberrimi Theologia Moralis

Ex Purissimis Sacrae Scripturae, Patrum Ac Conciliorum Fontibus Derivata,
Notis Theologicis Illustrata, Duasque In Partes Divisa

Complectens Tractatus I. De quarto, quinto, & sexto decalogi Præcepto II.
De septimo decalogi Præcepto. III. De octavo decalogi Præcepto. IV. De
Ecclesiae Præceptis. V. De Sacramentis in genere & quibusdam in specie.
VI. De Pœnitentia. VII. De Matrimonio

Godeau, Antoine

Augustae Vindelicorum, 1774

Caput V. Adulterii malitia, ac damna.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53587)

CAPUT V.

Adulterii malitia, ac damna.

Adeo Reipublicæ bono inimicum est adulterium, ut nulla sit natio tam barbara, quæ gravibus illud suppliciis non punierit. Adulteros Ægyptii mille flagri ictibus multabant, adulterisque mulieribus nasum amputabant. Omnibus permisit Solon, ut hominem in adulterio deprehensum occiderent. Adulteram antiqui Saxones cogebant, ut se laqueo suspenderet, & in ardentem rogam coniectam una cum adultero cremabant. Leges severissimas in adulteros Romani Imperatores ediderunt. Aurelianus adulteros manibus pedibusque duarum arborum ramis vi simul junctis ligari jubebat, ut dissidentibus postea invicem ramis illi medii secarentur. Cum novus Orbis detectus est, nulla reperta est natio, quæ adulterium non abominaretur, nec morte puniret. Verum, ut ait sanctus Augustinus: *Non ideo adulterium malum est, quia vetatur lege; sed ideo vetatur, quia malum est* (de liber. arbitr. lib. I. capit. ultim.).

Hoc peccato civilis turbatur societas, pueros enim familiis inferit, qui illorum non sunt filii, quibus tamen succedunt: inter maritum & uxorem concordiam adulterium solvit: maritos sæpe ad occidendas uxores impellit, uxoribusque persuadet, ut viris suis necem parent; exemplaque hæc tragica quotidie intuemur. Prima naturæ lex hæc est: Quod tibi fieri non

vis

vis, alteri ne feceris. Quis autem maritus
thorum suum violari cupiat? Quomodo igitur
alterius thorum audeat violare? A mundi ori-
gine Deus matrimonium instituit, tamquam
sanctam viri & mulieris ad gignendos liberos
conjunctionem. Adest, (inquit sanctus Ambro-
sius) *præsul conjugii Deus, quem nihil lateat,*
nullus evadat, nemo irrideat. Vicem absentis
mariti tuetur, servat excubias, imo sine excubiis
deprehendit reum, antequam faciat, quod parave-
rat; in animis singulorum, in mentibus univer-
sorum omnem agnoscit: Et si maritum adulter
sefelleris, non falles Deum; Et si maritum eva-
seris, Et si fori iudicem luseris, non evadis Ju-
dicem totius mundi.

Horribile præcipue crimen est adulterium
apud catholicos, qui credunt matrimonium esse
juxta Apostolum *magnum Sacramentum in*
Christo, Et in Ecclesia (Ephes. 5.). Græcus
textus, qui habet *εις Χριστόν, και την εκκλησίαν,*
in Christum, Et in Ecclesiam, rationem magis
explicat, propter quam magnum est hoc Sacra-
mentum, videlicet, quia viri & uxoris conjun-
ctio divinam Christi & Ecclesiæ conjunctionem
significat; hinc abominandum opus est, quod
hujus figuræ puritatem corrumpit. Quamob-
rem cathecumenos alloquens sanctus Ambrosius
ait: *Discite, qui ad gratiam baptismatis tendi-*
tis, velut quidam fidei candidati, continentis
disciplinam sobriam: nulli liceat scire mulierem
præter uxorem. Ideo conjugii jus tibi datum
est, ne in laqueum incidas, Et cum aliena mulie-
re

Godean Theol. Mor. Pars II. H re

re delinquas. Quomodo uxoris incontinentia cum extraneis licebit, cum hæc inter ipsos verita sit? sanctus enim Augustinus intemperantem maritum uxori suæ quodammodo adulterum esse affirmat. Duobus primis Ecclesiæ sæculis ad publicam pœnitentiam adulteri non admittebantur, tantus tunc erat peccati hujus horror. Propterea vero a catholica Ecclesia magnus Tertullianus descivit, quia ævo suo adulteros ad pœnitentiam Zephirinus Papa admisit.

Plurimum hominum mentem deplorandus error occupat, videlicet leve a marito peccatum committi, si adulteret; enorme vero ac severe puniendum ab uxore patrari, si mœchetur. Diligenter igitur doceant Parochi, dum Præceptum hoc explicant, nullum maritum inter & uxorem quoad hoc peccatum esse discrimen, atque amborum æqualem esse obligationem sibi invicem fidem servandi, Deumque contra violatores æque esse animadversurum. Egregie sanctus Augustinus de hoc argumento differens ait: *Sed cum eis dicimus, non solum nihil volunt detrudere severitati, sed irascuntur insuper veritati, & loquuntur atque respondent. Sed nos viri sumus. An vero sexus nostri dignitas hanc sustinebit injuriam, ut, cum aliis feminis præter uxores nostras si quid admittimus, in luendis pœnis mulieribus comparemur? Quasi non propterea magis debeant illicitas concupiscentias viriliter frænare, quia viri sunt: quasi non propterea magis debeant mulieribus suis ad virtutis hujus exemplum se præbere, quia viri sunt:*

quasi non propterea minus debeant lascivienti carni servire, quia viri sunt. Attamen indignantur, si audiant adulteros viros pendere similes adulteris fœminis pœnas, cum tanto gravius eos puniri oportuerit, quanto magis ad eos pertinet virtute vincere, & exemplo regere fœminas? Christianis equidem loquor, qui fideliter audiunt: Caput mulieris vir. Ubi se agnoscunt duces, illas autem comites esse debere. Et ideo cavendum viro illuc ire vivendo, qua timet, ne uxor sequatur imitando (de adult. conjug. cap. 8.).

Idem sanctus Doctor Imperatoris Antonii legem postea affert, quæ prohibet, ne maritus uxorem adulterii accuset, si ipse adulterandi eam præbuit exemplum, ostenditque quam justa sit illa lex, inquit: *Habebunt autem ante oculos inquirere, an, cum tu pudice viveres, illi quoque bonos mores colendi auctor fuisti. Periniquum enim mihi videtur esse, ut pudicitiam vir ab uxore exigat, quam ipse non exhibet.* Deinde subdit: *Non igitur exhorreant viri, quod adulteræ Christus ignovit, sed potius cognoscant etiam periculum suum, & simili morbo laborantes ad eundem Salvatorem supplici pietate confugiant; & quod in illa factum legunt, etiam sibi necessarium esse fateantur: adulteriorum suorum medicinam suscipiant; adulterare jam desinant; laudent in se Dei potentiam, agant pœnitentiam, sumant indulgentiam, mutent de pœna fœminarum & de sua impunitate sententiam.*